

31985L0384

21.8.1985

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 223/15

NÕUKOGU DIREKTIIV,

10. juuni 1985,

diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise ning asutamisoiguse ja teenuste osutamise vabaduse tulemusliku rakendamise hõlbustamiseks võetavate meetmete kohta

(85/384/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 49, 57 ja 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

asutamislepingu kohaselt on alates üleminekuperioodi lõpust keelatud asutamise ja teenuste osutamise puhul igasugune diskrimineerimine kodakondsuse põhjal; sellest tulenev põhimõte, mille kohaselt ei või kedagi kodakondsuse põhjal diskrimineerida, kehtib muu hulgas ka arhitektuuri valdkonnas tegevuse alustamiseks nõutava loa andmise, samuti kutseorganisatsioonidesse või -organitesse registreerimise või nende liikmeks saamise puhul;

siiski näib olevat põhjendatud kehtestada teatavad sätted, et hõlbustada arhitektuurialase tegevusega seotud asutamisoiguse ja teenuste osutamise tulemuslikku rakendamist;

asutamislepingu kohaselt ei tohi liikmesriigid anda mingisugust abi, mis võiks moonutada asustamistingimusi;

asutamislepingu artikli 57 lõikes 1 on sätestatud, et diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta antakse välja direktiivid;

arhitektuur, ehitiste kvaliteet, nende sobitumine ümbrusesse, loodusliku ja linnakeskkonna austamine ning kollektiivne ja individuaalne kultuuripärand on üldist huvi pakkuvad küsimused; seepärast peab diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikune tunnustamine rajanema kvalitatiivsetel ja kvantitatiivsetel kriteeriumidel, mis tagavad, et tunnustatud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide omanikud suudavad mõista ja praktikas väljendada üksikisikute, ühiskondlike gruppide ja kollektiivide vajadusi seoses ehitiste ruumilise planeerimise, projekteerimise, korralduse ja ehitamise, arhitektuuripärandi säilitamise ja väärtustamise ning loodusliku tasakaalu hoidmisega;

elukutselistele arhitektidele hariduse ja koolituse pakkumise viisid on tänapäeval väga mitmekesised; siiski tuleks ette näha hariduse ja koolituse järkjärguline vastavusse viimine, mille tulemusena koondataks arhitektuurialane tegevus arhitekti kutsenimetuse alla;

⁽¹⁾ EÜT C 239, 4.10.1967, lk 15.

⁽²⁾ EÜT C 72, 19.7.1968, lk 3.

⁽³⁾ EÜT C 24, 22.3.1968, lk 3.

mõnedes liikmesriikides on arhitekti ameti alustamise ja pidamise seadusjärgseks tingimuseks arhitektidiplomi omamine; teatavates teistes liikmesriikides, kus selline tingimus puudub, reguleeritakse õigust arhitekti kutseametile siiski õigusaktidega; mõnedes liikmesriikides, mis ei kuulu kummassegi eespool nimetatud rühma, valmistatakse ette õigus- ja haldusnorme, mis käsitlevad ameti alustamist ja pidamist arhitekti kutseametust kasutades; seepärast ei ole veel sätestatud tingimusi, mille alusel võib nendes liikmesriikides kõnealust ametit alustada või pidada; diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikune tunnustamine eeldab, et sellised diplomid, tunnistused ja muud arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid lubavad teavat tegevust alustada ja harrastada dokumendi väljaandnud liikmesriigis; seepärast tuleks teatavaid tunnistusi käesoleva direktiivi kohaselt tunnustada ainult niivõrd, kui nendes õigusnormides, mis dokumenti väljaandvas liikmesriigis veel vastu võtta tuleb, antakse selliste tunnistuste omanikele luba alustada ametit arhitekti kutseametust kasutades;

mõnedes liikmesriikides on seadusjärgse arhitekti kutseametuse saamise tingimuseks, et lisaks diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamisele tuleb teatava aja jooksul omandada ka praktilisi kogemusi; selles osas on liikmesriikide tavad praegu erinevad ja et ära hoida võimalikke probleeme, tuleks sama aja jooksul mõnes teises liikmesriigis omandatud asjakohane kogemus tunnustada kõnealusele tingimusele vastavaks;

artikli 1 lõike 2 viide "arhitektuurialasele tegevusele, mida tehakse harilikult arhitekti kutseametust kasutades", mis on põhjendatud teatavates liikmesriikides valitsevate tingimustega, on ette nähtud üksnes käesoleva direktiivi reguleerimisala piiritlemiseks, ilma kavatsuseta arhitektuurialast tegevust juriidiliselt määratleda;

enamikes liikmesriikides tegutsevad arhitektuuri valdkonnas õiguslikult või tegelikult isikud, kellel on arhitekti kutseametuse või lisaks sellele ka mõni muu kutseametuse, ilma et sellistel isikutel oleks kõnealusele tegevusele ainuõigus, kui õigusaktidega ei

ole sätestatud teisiti; eespool nimetatud tegevust või osa sellest võivad harrastada ka muude kutsealade esindajad, eelkõige inšenerid, kes on saanud ehitustehnilise eriväljaõppe;

kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikune tunnustamine hõlbustab kõnealuse tegevuse alustamist ja harrastamist;

mõnede liikmesriikide õigus lubab erandina ja hoolimata kutseametuse saamiseks tavaliselt esitatavatest haridus- ja koolituse nõuetest, arhitekti kutseametuse andmist teatavatele vähestele selle valdkonna silmapaistvatele esindajatele, kelle töö osutab erakordsele arhitektuuriandele; käesolevas direktiivis tuleks reguleerida ka selliste arhitektide küsimus, eelkõige põhjusel, et sageli on nad rahvusvaheliselt tuntud;

mitmete praegu kehtivate ja artiklites 10–12 loetletud diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamise eesmärk on võimaldada nende dokumentide omanikel asuda viivitamata elama mõnda teise liikmesriiki või osutada seal teenuseid; selle sätte kiire rakendamine Luksemburgi Suurhertsogiriigis võib riigi väiksust silmas pidades kaasa tuua konkurentsi moonutamise ja häirida kõnealuse kutseala korraldust; sellest tulenevalt näib olevat õigustatud võimaldada sellele liikmesriigile täiendavat üleminekuaega;

diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist käsitlev direktiiv ei tähenda tingimata selliste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega hõlmatud hariduse ja koolituse tegelikku võrdväarsust ning seepärast peaks selliste dokumentide nimetuste kasutamine olema lubatud ainult päritoluliikmesriigi või välisriigi kodaniku lähteliikmesriigi keeles;

hõlbustamiseks riigiasutustel käesoleva direktiivi kohaldamist, võivad liikmesriigid ette näha, et lisaks kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele peavad käesoleva direktiiviga ettenähtud haridus- ja koolituse nõuetele vastavad isikud esitama oma päritolu- või lähteliikmesriigi pädevate asutuste väljaantud tunnistuse, milles märgitakse, et kõnealused kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on need, millele käesolevas direktiivis viidatakse;

laitmatut reputatsiooni ja head mainet käsitlevaid siseriiklikke sätteid võib asutamise puhul kohaldada tegevuse alustamise normidena; sellisel juhul tuleks teha vahet juhtudel, kui asjaomased isikud ei ole varem arhitektuuri valdkonnas tegutsenud, ja juhtudel, kui nad on selles valdkonnas tegutsenud mõnes teises liikmesriigis;

teenuste osutamise puhul oleks kutseorganisatsiooni või -organi registrisse kandmise või selle liikmeks saamise nõue, mis on seotud kindla ja püsiva tegevusega vastuvõtvast liikmesriigis, ajutist laadi tegevuse puhul teenuste osutajale kahtlemata takistuseks; seetõttu tuleb see nõue kaotada; sellisel juhul tuleks siiski tagada kutsealane distsipliin, mis on nende kutseorganisatsioonide ja -organite ülesanne; kui asutamislepingu artiklist 62 ei tulene teisiti, tuleks seetõttu sätestada, et asjaomaselt isikult võib nõuda teenuste osutamisest teatamist vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele;

arhitektuuri valdkonnas töötavate isikute tegevuse osas ei ole nõukogu 15. oktoobri 1968. aasta määruses (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires⁽¹⁾ ühtki erisätet määrusega reguleeritud kutsealade hea maine ja laitmatu reputatsiooni, kutsedistsipliini ega kutsenimetuse kasutamise kohta; sõltuvalt liikmesriigist kohaldatakse või võib neid eeskirju kohaldada nii palgaliste töötajate kui ka füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes; mitmes liikmesriigis on arhitektuurialase tegevuse tingimuseks diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi olemine; nimetatud tegevust võib harrastada nii palgalise töötajana kui ka füüsilisest isikust ettevõtjana ning samad isikud võivad oma kutsetegevuse jooksul sellega tegeleda mõlemal viisil; võimaldamaks täielikult kutseala esindajate vaba liikumist ühenduses, näib olulisena kohaldada käesolevat direktiivi ka arhitektuuri valdkonna palgalistele töötajatele;

käesoleva direktiiviga kehtestatakse diplomite, tunnistuste ja muude kutsealast kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikune tunnustamine, ilma et samal ajal koordineeritaks haridust ja koolitust käsitlevaid siseriiklikke sätteid; asjaomaste kutsealade esindajate arv on liikmesriigiti märkimisväärselt erinev; seepärast peab komisjon käesoleva direktiivi kohaldamise esimesi aastaid eriti tähelepanelikult jälgima,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISALA

Artikkel 1

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse arhitektuurialase tegevuse suhtes.
2. Käesolevas direktiivis tähendab arhitektuurialane tegevus tegevust, mida harilikult tehakse arhitekti kutsenimetust kasutades.

II PEATÜKK

DIPLOMID, TUNNISTUSED JA MUUD KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVAD DOKUMENDID, MIS VÕIMALDAVAD NENDE OMANIKUL ALUSTADA ARHITEKTUURIALAST TEGEVUST KASUTADES ARHITEKTI KUTSENIMETUST

Artikkel 2

Liikmesriigid tunnustavad diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis on saadud artiklite 3 ja 4 nõuetele vastava hariduse ja koolituse tulemusel ning mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud mõned teised liikmesriigid, ning käsivad kõnealuseid diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente selles osas, mis puudutab õigust alustada ja harrastada nende territooriumil artiklis 1 nimetatud tegevust kasutades arhitekti kutsenimetust vastavalt artikli 23 lõikele 1, samaväärsena kõnealuse liikmesriigi enda antud dokumentidega.

Artikkel 3

Haridust ja koolitust, mille tulemusel on võimalik omandada artiklis 2 nimetatud diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument, antakse ülikooli tasemel, peamiselt arhitektuuri käsitlevatel kursustel. Sellise arhitektuurialase koolituse teoreetiline ja praktiline pool peab olema tasakaalus ja tagama, et omandatakse:

- 1) nii esteetilistele kui ka tehnilistele nõuetele vastava arhitektuurse projekteerimise oskused;
- 2) piisavad teadmised arhitektuuri ning sellega seotud kunstilike, tehnikate ja humanitaarteaduste ajaloost ja teooriast;
- 3) kunsti kui arhitektuuriprojektide kvaliteedi mõjutaja tundmine;
- 4) piisavad teadmised linnaarhitektuurist ja -planeerimisest ning planeerimisprotsessiga seotud oskused;

⁽¹⁾ EÜT L 257, 19.10.1968, lk 2.

- 5) arusaam inimeste ja ehitiste ning ehitiste ja nende keskkonna vahelistest suhetest ja vajadusest suhestada ehitised ja nende vaheline ruum inimeste vajaduste ja mastaapidega;
- 6) arhitekti kutseala ja arhitekti ühiskondliku rolli mõistmine, eelkõige oskus võtta projektide koostamisel arvesse sotsiaalseid tegureid;
- 7) ehitusprojekti kavandi koostamisel vajalike uurimis- ja ettevalmistusmeetodite tundmine;
- 8) ehitusprojekteerimisega seotud ehitusliku kavandamise, ehitus- ja inseneritöö probleemide tundmine;
- 9) piisavad teadmised füüsilistest probleemidest ja tehnoloogiatest ning ehitiste funktsioonist, et ehitiste sisetingimused oleksid mugavad ja kaitstud kliimamõjutuste eest;
- 10) vajalikud projekteerimisoskused, mis vastavad ehitise kasutajate nõuetele kulutegurite ja ehitismäärustega kehtestatud piires;
- 11) piisavad teadmised tööstusest, korraldusest, määrustest ja menetlustest, mis on seotud projekteerimiskontseptsioonide rakendamise ja kavandite üldise planeerimise ühitamisega.

Artikkel 4

1. Artiklis 2 nimetatud haridus ja koolitus peab vastama artiklis 3 sätestatud nõuetele ja järgmistele tingimustele:

- a) koolituse kogukestus peab olema vähemalt kas neli aastat täisõppeaega ülikoolis või sellega võrreldavas haridusasutustes või vähemalt kuus aastat õpinguid ülikoolis või sellega võrreldavas haridusasutuses, millest vähemalt kolm aastat täisõppeajaga;
- b) koolituse lõppedes tuleb edukalt sooritada ülikoolitasemele vastav eksam.

Olenemata esimesest lõigust tunnustatakse artikli 2 kohaselt ka kolme aasta jooksul Saksamaa Liitvabariigi kutsekõrgkoolides "Fachhochschulen" antavat koolitust, nagu seda antakse käesoleva direktiivi teatavakstelemise ajal ja niivõrd, kuivõrd see vastab artiklis 3 sätestatud nõuetele, mis annab õiguse alustada kõnealuses liikmesriigis arhitekti kutsenimetust kasutades artiklis 1 nimetatud tegevust, tingimusel et sellist koolitust täiendatakse Saksamaa Liitvabariigis nelja-aastase töökogemusega, mille kinnituseks annab tunnistuse kutseorgan, kelle registrisse on kantud käesolevas direktiivis sätestatud soodustusi kasutada sooviv arhitekt.

Kõnealune organ peab olema eelnevalt kindlaks teinud, et asjaomase arhitekti arhitektuurialane töö on veenev tõend artiklis 3 nimetatud teadmiste praktilise rakendamise kohta. Tunnistuse andmisel kohaldatakse sama menetlust kui arhitektide registrisse kandmisel.

Saadud kogemuste põhjal ja pidades silmas arhitektuurialase koolituse arengut, esitab komisjon kaheksa aastat pärast artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus kindlaksmääratud ajavahemiku lõppemist nõukogule aruande kõnealuse erandi kohaldamise kohta ja asjakohased ettepanekud, mille alusel nõukogu teeb kuue kuu jooksul otsuse asutamislepingus sätestatud korras.

2. Artikli 2 kohaselt tunnustatakse ka sotsiaalse heaolu edendamise kava raames või osajalise ülikoolikursusena antavat koolitust, mis vastab artikli 3 nõuetele ja mille tulemusel isikud, kes on arhitekti või arhitektibüroo järelevalve all töötanud arhitektuuri valdkonnas vähemalt seitse aastat, sooritavad edukalt arhitektuurialase eksami. Eksam peab vastama ülikoolitasemele ja olema samaväärne lõike 1 punktis b nimetatud lõpueksamiga.

Artikkel 5

1. Liikmesriigi kodanikke, kellel on õigus kasutada arhitekti kutsenimetust selliste õigusaktide alusel, mis annavad liikmesriigi pädevale ametiasutusele võimaluse anda kõnealune ametinimetuse arhitektuuri valdkonnas erakordselt silmapaistnud liikmesriikide kodanikele, loetakse vastavaks tingimustele, mis on ette nähtud arhitektuurialase tegevuse alustamiseks arhitekti kutsenimetust kasutades.

2. Lõikes 1 nimetatud isikute puhul loetakse selle liikmesriigi väljaantud tunnistust, mille kodanik tunnistuse saaja on või kust ta tuleb, arhitekti kutsenimetust tõendavaks dokumendiks.

Artikkel 6

Saksamaa Liitvabariigi pädevate ametiasutuste väljaantud tunnistusi, mis kinnitavad pärast 8. maid 1945 Saksa Demokraatliku Vabariigi väljaantud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide samaväärsust artiklis 2 nimetatud dokumentidega, tunnustatakse kõnealuses artiklis sätestatud tingimustel.

Artikkel 7

1. Liikmesriigid edastavad võimalikult kiiresti ning üheaegselt teistele liikmesriikidele ja komisjonile oma territooriumil väljaantud ning artiklites 3 ja 4 sätestatud kriteeriumidele vastavate diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide nimekirja ning kõnealused dokumendid väljaandnud institutsioonide ja asutuste nimekirja.

Esimene nimekiri saadetakse 12 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest.

Samamoodi edastavad liikmesriigid kõik muudatused, mis on tehtud seoses nende territooriumil väljaantud diplomite, tunnistuste ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega, eelkõige dokumentidega, mis ei vasta enam artiklites 3 ja 4 sätestatud nõuetele.

2. Komisjon avaldab nimekirjad ja nendes tehtud muudatused teadmiseks *Euroopa Ühenduste Teatajas* pärast kolmekuulise tähtaja möödumist nende teatavakstegemisest. Artiklis 8 nimetatud juhtudel lükatakse diplomite, tunnistuste või muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide avaldamine edasi. Komisjon avaldab konsolideeritud nimekirju korrapäraselt.

Artikkel 8

Kui mõnel liikmesriigil või komisjonil on kahtlusi, kas diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument vastab artiklites 3 ja 4 sätestatud kriteeriumidele, esitab komisjon küsimuse arhitektuurialase hariduse ja koolituse nõuandekomiteele kolme kuu jooksul alates artikli 7 lõikes 1 sätestatud teatavakstegemisest. Komitee esitab oma arvamuse kolme kuu jooksul.

Diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument avaldatakse kolme kuu jooksul alates arvamuse esitamisest või arvamuse esitamise tähtaja möödumisest, välja arvatud järgmistel juhtudel:

— kui dokumendi väljaandnud liikmesriik muudab artikli 7 lõike 1 kohaselt esitatud teatist

või

— kui liikmesriik või komisjon rakendab asutamislepingu artikleid 169 või 170 eesmärgiga esitada küsimus Euroopa Ühenduste Kohtule.

Artikkel 9

1. Liikmesriik või komisjon võivad nõuandekomiteega konsulteerida alati, kui liikmesriigil või komisjonil on kahtlusi, kas mõnda *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldatud nimekirja kuuluv diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument vastab endiselt artiklites 3 ja 4 sätestatud nõuetele. Komitee esitab oma arvamuse kolme kuu jooksul.

2. Komisjon kõrvaldab diplomi *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldatud nimekirjast kas kokkuleppel asjaomase liikmesriigiga või pärast Euroopa kohtu otsust.

III PEATÜKK

DIPLOMID, TUNNISTUSED JA MUUD KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVAD DOKUMENDID, MIS VÕIMALDAVAD NENDE OMANIKUL ALUSTADA ARHITEKTUURIALAST TEGEVUST OMANDATUD ÕIGUSTE VÕI KEHTIVATE SISERIIKLIKE SÄTETE ALUSEL

Artikkel 10

Liikmesriigid tunnustavad artiklis 11 sätestatud diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud mõned teised liikmesriigid, kui kõnealustel kodanikel on käesoleva direktiivi teatavakstegemise ajal juba selline kvalifikatsioon või kui nad alustasid oma õpinguid sellise diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamiseks hiljemalt kolmanda akadeemilise aasta jooksul pärast kõnealust teatavakstegemist, isegi kui kõnealune kvalifikatsioon ei vasta II peatükis sätestatud miinimumnõuetele, ning käsitlevad neid selles osas, mis puudutab õigust alustada ja harrastada nende territooriumil artiklis 1 nimetatud tegevust artikli 23 kohaselt, samaväärselt nende diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega, mille nad on välja andnud arhitektuuri valdkonnas.

Artikkel 11

Artiklis 10 nimetatud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on järgmised:

a) Saksamaal

— kunstikõrgkoolide väljaantud diplomid (Dipl.-Ing., Architekt (HfbK));

— tehniliste kõrgkoolide "Technische Hochschulen", tehnikaülikoolide, ülikoolide ja juhul, kui kõnealused kõrgkoolid on liidetud asutuseks "Gesamthochschulen", nimetatud "Gesamthochschulen" arhitektuuriosakondade (Architektur/Hochbau) väljaantud diplomid (Dipl.-Ing. ja muud teaduslikud kraadid, mille võib nende diplomite omanikele hiljem omistada);

— kutsekõrgkoolide "Fachhochschulen" ja juhul, kui kõnealused kõrgkoolid on liidetud asutuseks "Gesamthochschulen", nimetatud "Gesamthochschulen" arhitektuuri- osakondade (Architektur/Hochbau) väljaantud diplomid, millele on juhul, kui õppeaeg on alla nelja aasta, kuid vähemalt kolm aastat, lisatud tunnistus, mis kinnitab nelja-aastast töökogemust Saksamaa Liitvabariigis ja mille on väljaandnud kutseorgan kooskõlas artikli 4 lõikega 1 (Dipl.-Ing. ja muud teaduslikud kraadid, mille võib nende diplomite omanikele hiljem omistada);

- enne 1. jaanuari 1973 koolide “Ingenieurschulen” ja “Werkkunstschulen” arhitektuuriosakondade väljaantud diplomid (Prüfungszeugnisse), millele on lisatud pädevate ametiasutuste tunnistus, mis kinnitab, et asjaomane isik on sooritanud kvalifikatsiooni tõendava katse kooskõlas artikliga 13;

b) Belgias

- riiklike arhitektuurikõrgkoolide ja -instituutide väljaantud diplomid (architecte – architect);
- Hasselti provintsi arhitektuurikõrgkooli väljaantud diplomid (architect);
- kuninglike kunstiakadeemiate väljaantud diplomid (architecte – architect);
- koolide “écoles Saint-Luc” väljaantud diplomid (architecte – architect);
- tsiviilinseneri ülikoolidiplomid, millele on lisatud arhitektide ühenduse väljaantud praktikatumnistus, mis annab selle omanikule õiguse kasutada arhitekti kutsenimetust (architecte – architect);
- tsentraalse või riikliku arhitektuurialase eksamikomisjoni väljaantud arhitektidiplomid (architecte – architect);
- ülikoolide rakendusteaduse teaduskondade ja Monsi poli-tehnilise teaduskonna väljaantud tsiviilinseneri-arhitekti ja arhitekti-inseneri diplomid (ingénieur-architecte, ingénieur-architect);

c) Taanis

- Kopenhaageni ja Århusi riiklike arhitektuurikoolide antud diplomid (arkitekt);
- arhitektide komisjoni 28. mai 1975. aasta seaduse nr 202 kohaselt väljaantud registreerimistunnistus (registreret arkitekt);
- tsiviilehituse kõrgkoolide (byggningskonstruktør) väljaantud diplomid, millele on lisatud pädevate ametiasutuste tunnistus, mis kinnitab, et asjaomane isik on sooritanud kvalifikatsiooni tõendava katse kooskõlas artikliga 13;

d) Prantsusmaal

- kuni 1959. aastani haridusministeeriumi ja pärast seda kultuuriministeeriumi väljaantud riiklik arhitekti diplom (architecte DPLG);

- kooli “Ecole spéciale d'architecture” väljaantud diplomid (architecte DESA);

- alates 1955. aastast kõrgkooli “Ecole nationale supérieure des Arts et Industries de Strasbourg” (endise nimega “Ecole nationale d'ingénieurs de Strasbourg”) väljaantud diplomid (architecte ENSAIS);

e) Kreekas

- Ateena kõrgkooli Metsovion Polytechnion väljaantud inseneri-arhitekti diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

- Thessaloniki kõrgkooli Aristotelion Panepistimion väljaantud inseneri-arhitekti diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

- Ateena kõrgkooli Metsovion Polytechnion väljaantud inseneri-tsviilinseneri diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

- Thessaloniki kõrgkooli Aristotelion Panepistimion väljaantud inseneri-tsviilinseneri diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

- kõrgkooli Panepistimion Thrakis väljaantud inseneri-tsviilinseneri diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

- kõrgkooli Panepistimion Patron väljaantud inseneri-tsviilinseneri diplomid, millele on lisatud Kreeka tehnikakoja väljaantud tunnistus, mis kinnitab õigust tegutseda arhitektuuri valdkonnas;

f) Iirimaal

- kraad “Bachelor of Architecture” (B Arch.(NUI)), mille kõrgkool National University of Ireland on välja andnud Dublini kolledži University College arhitektuuriala lõpetanutele;

- tehnoloogiakolledži College of Technology (Bolton Street, Dublin) väljaantud ülikoolitasemel arhitektidiplom (Dipl. Arch.);

- instituudi Royal Institute of Architects of Ireland assotsieerunud liikme tunnistus (ARIAI);
 - instituudi Royal Institute of Architects of Ireland liikmetunnistus (MRIA);
- g) *Itaalias*
- ülikoolide, polütehniliste instituutide ning Veneetsia ja Reggio Calabria kõrgemate arhitektuuriinstituutide väljaantud diplomid "laurea in architettura", millele on lisatud diplom, mis annab selle omanikule õiguse töötada iseseisvalt arhitektina ja mille on välja andnud haridusministeerium pärast seda, kui kandidaat on sooritanud pädeva komisjoni ees riigieksami, mis annab talle õiguse iseseisvalt arhitektina töötada (dott. Architetto);
 - ülikoolide ja polütehniliste instituutide väljaantud diplomid elamuehituses ("sezione costenzone civile"), millele on lisatud diplom, mis annab selle omanikule õiguse tegutseda iseseisvalt arhitektuuri valdkonnas ja mille on välja andnud haridusministeerium pärast seda, kui kandidaat on sooritanud pädeva komisjoni ees riigieksami, mis annab talle õiguse iseseisvalt arhitektina töötada (dott. Ing. Architetto or dott. Ing. in ingegneria civile);
- h) *Madalmaades*
- Delfti või Eindhoveni tehnikakolledžite arhitektuuriosakondade väljaantud tunnistus, mis kinnitab, et selle omanik on läbinud arhitektuuri alal kraadieksami (bouwkundig ingenieur);
 - riigi poolt tunnustatud arhitektuuriakadeemiate antud diplomid (architect);
 - kuni 1971. aastani endiste arhitektuurikolledžite (Hoger Bouwkunstonderricht) antud diplomid (architect HBO);
 - kuni 1970. aastani endiste arhitektuurikolledžite (Voortgezet Bouwkunstonderricht) antud diplomid (architect VBO);
 - tunnistus, mis kinnitab, et asjaomane isik on läbinud Madalmaade arhitektide liidu "Bond van Nederlandse Architecten" (BNA) arhitektide nõukogu korraldatud eksami (architect);
 - arhitektuuriinstituudi fondi "Stichting Instituut voor Architectuur" (IVA) diplom, mis on antud pärast kõnealuse fondi korraldatud ja vähemalt nelja aasta pikkuse kursuse läbimist ning millele on lisatud pädeva ametiasutuse antud tunnistus, mis kinnitab, et asjaomane isik on sooritanud kvalifikatsiooni tõendava katse kooskõlas artikliga 13;
- pädevate ametiasutuste väljaantud tunnistus, mis kinnitab, et asjaomane isik on enne käesoleva direktiivi jõustumist sooritanud kraadieksami "Kandidaat in de bouwkunde" Delfti või Eindhoveni tehnikakolledžite juures ja et vähemalt viie kõnealusele kuupäevale vahetult eelneva aasta jooksul on ta tegelnud arhitektuurialase tegevusega, mille laad ja olulisus tagab kooskõlas Madalmaade nõuetega, et ta on sellise tegevuse alal pädev (architect);
 - tunnistus, mille pädevad ametiasutused annavad välja üksnes isikutele, kes on enne käesoleva direktiivi jõustumist saanud 40aastaseks, ja mis kinnitab, et asjaomane isik on vähemalt viie kõnealusele kuupäevale vahetult eelneva aasta jooksul tegelnud arhitektuurialase tegevusega, mille laad ja olulisus tagab kooskõlas Madalmaade nõuetega, et ta on sellise tegevuse alal pädev (architect);
- seitsmendas ja kaheksandas taandes nimetatud tunnistusi ei ole enam vaja tunnustada alates nende Madalmaade õigus- ja haldusnormide jõustumiskuupäevast, mis reguleerivad arhitektuurialase tegevuse alustamist ja harrastamist arhitekti kutusenimetust kasutades, kuivõrd kõnealuste õigusnormide kohaselt ei anna need tunnistused õigust kõnealuse tegevuse alustamiseks arhitekti kutusenimetust kasutades;
- i) *Ühendkuningriigis*
- kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid, mille on pärast eksami sooritamist välja andnud:
 - Royal Institute of British Architects;
 - arhitektuuriosakonnad:
 - ülikoolides,
 - poliitehnikumides,
 - kolledžites,
 - akadeemiates,
 - tehnika- ja kunstikoolides,
 - mida tunnustas või tunnustab käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal Ühendkuningriigi Architects Registration Council ameti registreerimiseks (Architect);
 - tunnistus, mis kinnitab, et selle omanik on 1931. aasta sea-duse Architects Registration Act jaotise 6 lõike 1 punktide a, b või d alusel omandanud õiguse arhitekti kutusenimetu-sele (Architect);

- tunnistus, mis kinnitab, et selle omanik on 1938. aasta seaduse Architects Registration Act jaotise 2 alusel omandanud õiguse arhitekti kutse nimetusele (Architect).

Artikkel 12

Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, tunnustavad kõik liikmesriigid järgmisi dokumente ning käsitavad neid selles osas, mis puudutab artiklis 1 nimetatud tegevuse alustamist ja harrastamist arhitekti kutse nimetust kasutades, oma territooriumil samaväärsena nende diplomite, tunnistuste ja muude arhitektuurialaste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega, mida ta ise välja annab:

- tunnistused, mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud liikmesriigid, kus käesoleva direktiivi teatavakstegevemise ajal kehtivad määrused, mis reguleerivad artiklis 1 nimetatud arhitektuurialase tegevuse alustamist ja harrastamist arhitekti kutse nimetust kasutades, ja mis kinnitavad, et selle omanik on saanud loa kanda arhitekti kutse nimetust enne käesoleva direktiivi rakendamist ja et ta on nimetatud määruste alusel kõnealust tegevust tõepoolest harrastanud vähemalt kolm järjestikust aastat tunnistuse väljaandmisele eelneva viie aasta jooksul,
- tunnistused, mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud liikmesriigid, kus käesoleva direktiivi teatavakstegevemise ja rakendamise vahelisel ajal võetakse vastu määrused, mis reguleerivad artiklis 1 nimetatud arhitektuurialase tegevuse alustamist ja harrastamist arhitekti kutse nimetust kasutades, ja mis kinnitavad, et selle omanik on saanud loa kanda arhitekti kutse nimetust käesoleva direktiivi rakendamise ajal ja et ta on nimetatud määruste alusel kõnealust tegevust tõepoolest harrastanud vähemalt kolm järjestikust aastat tunnistuse väljaandmisele eelneva viie aasta jooksul.

Artikkel 13

Artikli 11 punkti a neljandas taandes, punkti c kolmandas taandes ja punkti h kuuendas taandes nimetatud kvalifikatsiooni tõendav katse sisaldab nende kavade hindamist, mille asjaomane isik on koostanud ja ellu viinud artiklis 1 nimetatud tegevust harrastades vähemalt kuue aasta jooksul.

Artikkel 14

Saksamaa Liitvabariigi pädevate ametiasutuste väljaantud tunnistusi, mis kinnitavad alates 8. maist 1945 Saksa Demokraatliku Vabariigi väljaantud kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide samaväärsust artiklis 11 nimetatud dokumentidega, tunnustatakse kõnealuses artiklis sätestatud tingimustel.

Artikkel 15

Luksemburgi Suurhertsogiriigil on õigus peatada konkurentsi moonutamise ärahoidmiseks artiklite 10, 11 ja 12 kohaldamine muude kui ülikoolist saadud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamise suhtes nelja ja poole aasta pikkuseks üleminekuajaks alates käesoleva direktiivi teatavakstegevemisest, ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist.

IV PEATÜKK

AKADEEMILISE KRAADI KASUTAMINE

Artikkel 16

1. Ilma et see piiraks artikli 23 kohaldamist, tagavad vastuvõtavad liikmesriigid, et II või III peatükis sätestatud tingimustele vastavatel liikmesriikidel on õigus kasutada oma seadusjärgset akadeemilist kraadi ja vajaduse korral selle lühendit, mis on kasutusel nende päritolu- või lähteliikmesriigis, kõnealuse riigi keeles. Vastuvõtavad liikmesriigid võivad nõuda, et kraadi tähise järele tuleb märkida selle andnud asutuse või eksamikomisjoni nimetus ja asukoht.

2. Kui akadeemilise kraadi tähist, mida kasutatakse võõrriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis, võib vastuvõtvas liikmesriigis ajada segamini tähisega, mis selles riigis nõuab täiendavat haridust või koolitust, mida asjaomane isik ei ole läbinud, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et asjaomane isik kasutaks oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutatavat kraadi tähist vastuvõtva liikmesriigi määratud sobivas vormis.

V PEATÜKK

SÄTTED ASUTAMISÕIGUSE JA TEENUSTE OSUTAMISE VABADUSE TULEMUSLIKU RAKENDAMISE HÕLBUSTAMISEKS

A. Asutamisõigust käsitlevad erisätted

Artikkel 17

1. Vastuvõttev liikmesriik, kes nõuab artiklis 1 nimetatud tegevust esmakordselt alustavatelt kodanikelt hea maine ja laitmatu reputatsiooni tõendamist, aktsepteerib teiste liikmesriikide kodanike puhul piisava tõendina välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi pädeva asutuse väljaantud tõendit, mis tõendab, et selle kodaniku osas on liikmesriigi nõuded hea maine ja laitmatu reputatsiooni osas täidetud.

2. Kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik ei nõua kõnealust tegevust esmakordselt alustada soovivalt isikult hea maine või laitmatu reputatsiooni tõendamist, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda päritolu- või lähteliikmesriigi kodanikelt karistusregistri väljavõtet või selle puudumisel samaväärset dokumenti, mille on välja andnud välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi pädev asutus.

3. Kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik ei anna välja lõikes 2 nimetatud dokumentaalset tõendit, asendatakse need tõendid vandega – või kui riigis ei ole vanne sätestatud, siis töötusega –, mille asjaomane isik annab pädeva kohtuorgani või haldusasutuse ees või vajaduse korral päritolu- või lähteliikmesriigi notari või pädeva kutseorgani ees; selline organ või notar annab välja tunnistuse, mis tõendab vande või töötuse autentsust.

4. Kui vastuvõtval liikmesriigil on üksikasjalikke andmeid tõsise juhtumi kohta, mis on aset leidnud väljaspool tema territooriumi enne asjaomase isiku sellesse riiki elama asumist, või kui vastuvõttev liikmesriik teab, et lõikes 3 nimetatud töötus sisaldab ebaõiget teavet, ning kui on tõenäoline, et nimetatud juhtum või teave mõjutab asjaomase tegevuse alustamist tema territooriumil, võib vastuvõttev liikmesriik sellest teavitada välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriiki.

Välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik kontrollib andmete õigsust, kui andmed võivad mõjutada asjaomase tegevuse alustamist selles liikmesriigis. Selle riigi ametiasutused teevad vastavalt uurimise laadile ja ulatusele ise otsuse ning teavitavad vastuvõtvat liikmesriiki kõikidest meetmetest, mida nad sellest tulenevalt nende väljaantud tunnistuste või dokumentide suhtes rakendavad.

5. Liikmesriigid tagavad edastatud teabe konfidentsiaalsuse.

Artikkel 18

1. Kui vastuvõtvas liikmesriigis on õigus- ja haldusnormidega kehtestatud hea maine või laitmatu reputatsiooni nõuded, sealhulgas artiklis 1 nimetatud tegevuse harrastamisega seotud sätted distsiplinaarvastutuse kohta ametialaste käitumisreeglite vastu eksimise või kuriteos süüdimõistmise eest, edastab võõrriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik vastuvõtvale liikmesriigile kogu vajaliku informatsiooni, mis on seotud kutsealaste või halduslike

meetmete või distsiplinaarkaristustega, mida selle isiku suhtes on rakendatud, või kriminaalkaristustega tema kutsealase tegevuse eest oma päritolu- või lähteliikmesriigis.

2. Kui vastuvõtval liikmesriigil on üksikasjalikke andmeid tõsise juhtumi kohta, mis on aset leidnud väljaspool tema territooriumi enne asjaomase isiku sellesse riiki elama asumist ning mille puhul on tõenäoline, et see mõjutab asjaomase tegevuse harrastamist selles riigis, võib vastuvõttev liikmesriik sellest teavitada välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriiki.

Välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik kontrollib andmete õigsust, kui andmed võivad mõjutada asjaomase tegevuse harrastamist selles riigis. Selle riigi ametiasutused teevad vastavalt uurimise laadile ja ulatusele ise otsuse ning teavitavad vastuvõtvat liikmesriiki kõikidest meetmetest, mida nad sellest tulenevalt lõike 1 kohaselt edastatud teabe suhtes rakendavad.

3. Liikmesriigid tagavad edastatud teabe konfidentsiaalsuse.

Artikkel 19

Artiklite 17 ja 18 kohaselt väljaantud dokumente ei või esitada hiljem kui kolm kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

Artikkel 20

1. Artiklite 17 ja 18 kohane menetlus, millega lubatakse asjaomasel isikul alustada artiklis 1 nimetatud tegevust, tuleb lõpule viia nii kiiresti kui võimalik ja mitte hiljem kui kolme kuu jooksul pärast kõikide selle isikuga seotud dokumentide esitamist, ilma et see piiraks käesoleva menetluse lõppemisel võimalikust edasikaebamisest tulenevate tähtaegade kohaldamist.

2. Artikli 17 lõikes 4 ja artikli 18 lõikes 2 nimetatud juhtudel katkestab uue läbivaatamise taotlus lõikes 1 ettenähtud ajavahemiku.

Konsulteritav liikmesriik annab oma vastuse kolme kuu jooksul.

Vastuse saamisel või ajavahemiku lõppemisel jätkab vastuvõttev liikmesriik lõikes 1 nimetatud menetlust.

Artikkel 21

Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab artiklis 1 nimetatud tegevust alustada või jätkata soovivatelt kohalikest kodanikest vannet või töötust ja kui teiste liikmesriikide kodanikud ei saa vannet või töötust sellisel kujul kasutada, tagab vastuvõttev liikmesriik, et asjaomastele isikutele pakutakse võimalust anda sobilik ja samaväärne vanne või töötus.

B. Teenuste osutamist käsitlevad erisätted*Artikkel 22*

1. Kui liikmesriik nõuab oma kodanikelt, kes soovivad alustada või jätkata artiklis 1 nimetatud tegevust, kutseorganisatsiooni või -organi luba, liikmesust või registrisse kandmist, vabastab see liikmesriik teenuste osutamise puhul teiste liikmesriikide kodanikud kõnealuse nõude täitmisest.

Asjaomasel isikul on teenuste osutamisel samad õigused ja kohustused nagu vastuvõtva liikmesriigi kodanikul; eelkõige peab ta täitma selles liikmesriigis kohaldatavaid kutse- ja haldusalaseid tegutsemiseeskirju.

Sel eesmärgil ja lisaks lõikes 2 nimetatud teenuste osutamist käsitlevale avaldusele võivad liikmesriigid nende territooriumil kehtivate ametialase käitumisega seotud sätete rakendamise võimaldamiseks nõuda automaatset ajutist registrisse kandmist või *pro forma* ühinemist kutseorganisatsiooni või -organiga või registrisse kandmist, tingimusel et kõnealune registreerimine ei lükka edasi ega raskenda mingil viisil teenuste osutamist ega tekita teenuseid osutavale isikule lisakulusid.

Kui vastuvõttev liikmesriik võtab vastu teise lõigu kohase meetme või talle saavad teatavaks asjaolud, mis on nende sätetega vastuolus, teavitab ta sellest viivitamata liikmesriiki, kus asjaomane isik asub.

2. Vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et asjaomane isik esitaks pädevatele asutustele eelneva avalduse, mis käsitleb osutatavaid teenuseid, kui nendega kaasneb projekti elluviimine vastuvõtva liikmesriigi territooriumil.

3. Lõigete 1 ja 2 alusel võib vastuvõttev liikmesriik nõuda asjaomaselt isikult ühe või mitme järgmisi andmeid sisaldava dokumendi esitamist:

- lõikes 2 nimetatud avaldus,
- tunnistus selle kohta, et asjaomane isik harrastab seaduslikult asjaomast tegevust liikmesriigis, kus ta asub,
- tunnistus selle kohta, et asjaomasel isikul on diplom(id), tunnistus(ed) või muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid, mida kõnealuste teenuste osutamiseks nõutakse ja mis vastavad II peatükis sätestatud kriteeriumidele või mis on loetletud käesoleva direktiivi III peatükis,
- vajaduse korral artikli 23 lõikes 2 nimetatud tunnistus.

4. Lõikes 3 ettenähtud dokumenti või dokumente ei või esitada hiljem kui kaksteist kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

5. Kui liikmesriik võtab oma kodanikult või oma territooriumil asuva teise liikmesriigi kodanikult täielikult või osaliselt, ajutiselt või alaliselt õiguse harrastada artiklis 1 nimetatud tegevust, tagab ta vastavalt olukorrale lõike 3 teises taandes nimetatud tunnistuse ajutise või alalise tagasivõtmise.

C. Sätted, mis käsitlevad nii asutamisoigust kui ka teenuste osutamise vabadust*Artikkel 23*

1. Kui artiklis 1 nimetatud tegevusega seotud arhitekti kutsenimetuse kasutamine on vastuvõtvas liikmesriigis reguleeritud, antakse teiste liikmesriikide kodanikele, kes vastavad II peatükis sätestatud tingimustele või kelle artiklis 11 nimetatud diplomeid, tunnistusi või muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente artikli 10 kohaselt tunnustatakse, õigus kasutada vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetust ja selle lühendit, kui nad on täitnud kõik kõnealuses riigis praktilise staaži kohta kehtivad tingimused.

2. Kui mõnes liikmesriigis on arhitekti kutsenimetust kasutades artiklis 1 nimetatud tegevuse alustamise või harrastamise tingimuseks, et lisaks II peatükis sätestatud nõuete täitmisele või artiklis 11 nimetatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamisele tuleb teatava aja jooksul omandada ka praktilisi kogemusi, aktsepteerib asjaomane liikmesriik piisava tõendina päritolu- või eelmise elukohaliikmesriigi tunnistust, mis kinnitab, et selles riigis on omandatud asjakohane praktiline kogemus. Artikli 4 lõike 1 teises lõigus nimetatud tunnistust tunnustatakse käesolevat lõiget kohaldades piisava tõendina.

Artikkel 24

1. Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab oma kodanikelt, kes soovivad alustada või harrastada artiklis 1 nimetatud tegevust, tõendit varasema pankroti puudumise kohta ja kui artiklite 17 ja 18 kohaselt esitatud teave sellist tõendit ei sisalda, aktsepteerib kõnealune riik vannet – või kui riigis ei ole vanne sätestatud, siis töotust –, mille asjaomane isik annab oma päritolu- või lähteriigi pädeva kohtuorgani või haldusasutuse, notari või pädeva kutseorgani ees; selline organ või notar annab välja tunnistuse, mis tõendab vande või töotuse autentsust.

Kui vastuvõttas liikmesriigis tuleb tõendada usaldusväärset finantsolukorda, aktsepteerib kõnealune liikmesriik teiste liikmesriikide pankade väljaantud tunnistusi samaväärsetena tema enda territooriumil väljaantud tunnistustega.

2. Lõikes 1 nimetatud dokumente ei või esitada hiljem kui kolm kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

Artikkel 25

1. Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab oma kodanikelt, kes soovivad alustada või jätkata artiklis 1 nimetatud tegevust, tõendit selle kohta, et nad on oma kutsevastutusest tulenevate finantstagajärgede vastu kindlustatud, aktsepteerib kõnealune liikmesriik teiste liikmesriikide kindlustusseltside väljaantud tõendeid samaväärsetena tema enda territooriumil väljaantud tõenditega. Sellistes tõendites tuleb täpsustada, et kindlustusandja täidab vastuvõttas liikmesriigis kehtivaid kindlustuskatte tingimuste ja ulatusega seotud õigusnorme.

2. Lõikes 1 nimetatud tunnistusi ei või esitada hiljem kui kolm kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

Artikkel 26

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et asjaomased isikud saaksid teavet vastuvõtva liikmesriigi õigusaktide ja vajaduse korral kutse-eesitika kohta.

Selleks võivad liikmesriigid luua teabekeskusi, kust need isikud võivad vajaliku teabe saada. Asutamise puhul võivad vastuvõttas liikmesriigid nõuda, et asjaomased isikud võtavad nende keskus-tega ühendust.

2. Liikmesriigid võivad lõikes 1 nimetatud keskused luua selliste asjaomaste pädevate asutuste ja organite egiidi all, mille nad määravad enne artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud tähtaja möödumist.

3. Liikmesriigid tagavad, et asjaomased isikud omandavad vajaduse korral nende endi ja oma patsientide huvides keeleoskused, mis on vajalikud nende kutsealal töötamiseks vastuvõttas liikmesriigis.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 27

Põhjendatud kahtluse korral võib vastuvõttev liikmesriik nõuda teise liikmesriigi pädevatelt ametiasutustelt selle liikmesriigi väljaantud ning II ja III peatükis nimetatud diplomite, tunnistuste

ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide õigsuse kinnitamist.

Artikkel 28

Liikmesriigid määravad artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud tähtaja jooksul asutused ja organid, kellel on õigus diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ning käesolevas direktiivis nimetatud dokumente ja teavet välja anda ja vastu võtta, ning teatavad sellest viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 29

Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka nende liikmesriikide kodanike suhtes, kes määruse (EMÜ) nr 1612/68 kohaselt tegelevad või kavatsevad tegelda artiklis 1 nimetatud tegevusega palgaliste töötajatena.

Artikkel 30

Hiljemalt kolme aasta pärast alates artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud ajavahemiku möödumisest vaatab komisjon käesoleva direktiivi saadud kogemuste põhjal läbi ja esitab vajaduse korral pärast nõuandekomiteega konsulteerimist nõukogule muudatusettepanekud. Nõukogu vaatab sellised ettepanekud läbi ühe aasta jooksul.

Artikkel 31

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud meetmed 24 kuu jooksul alates direktiivi teatavastegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Liikmesriikidel on artikli 22 täitmiseks aega kolm aastat alates direktiivi teatavastegemisest.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 32

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 10. juuni 1985

Nõukogu nimel

eesistuja

M. FIORET